

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) มีจุดเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดี มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมรักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 2) โดยกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม มีความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ การคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 4)

ภาษาเป็นสื่อของความคิด และความคิดที่มีคุณภาพย่อมเกิดจากความคิดที่เป็นกระบวนการ คือ ผู้คิดต้องมีทักษะการคิด หรือกระบวนการคิด ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การฟังและการอ่านเป็นทักษะการรับรู้เรื่องราวความรู้ และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะแสดงความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ การฝึกทักษะการคิดให้แก่นักเรียนขณะฟัง อ่าน พูด และเขียน จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาได้อย่างมีคุณภาพ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 37) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552,

หน้า 21) ดังนั้นในมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ มีมารยาทในการเขียน และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ หลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพผู้เรียนให้นักเรียนเรียนเกี่ยวกับทักษะการเขียนและหลักการใช้ภาษาทักษะการเขียน ได้แก่ มีทักษะการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ มีมารยาทในการเขียน ทักษะการใช้ภาษา ได้แก่ บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และเลขไทย เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ ต่อคำคล้องจองง่าย ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 48-52)

ในสังคมปัจจุบันมีความทันสมัยด้านเทคโนโลยีการศึกษา ทำให้มีการสื่อสารที่รวดเร็วมาก ผู้เรียนต้องมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เจริญเต็มความสามารถ ผู้เรียนต้องได้รับ การพัฒนา ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในสถานศึกษาควรมีการฝึกคิดวิเคราะห์หน้ากระบวนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 24) ดังพระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติประจำปี 2549 มีความตอนหนึ่งว่า การเรียนภาษาไทยในระดับ ประถมศึกษาเป็นการเรียนขั้นต้นเพื่อวางรากฐานการศึกษาไม่เฉพาะด้านความรู้ภาษาไทย แต่เป็น รากฐานความรู้วิชาอื่นๆ เป็นรากฐานความคิด การรับคุณธรรม จริยธรรม การรู้จักระเบียบวินัย และ กฎเกณฑ์ของสังคม ตลอดจนการปลูกฝังวัฒนธรรมไทยด้วย สำหรับคนไทยภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่ มีความสำคัญมากที่สุดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาหากเรียนได้ถูกต้องแม่นยำแล้ว ผู้เรียนจะสามารถ ยึดถือเป็นหลักได้ตลอดไป ทำให้ใช้ภาษาไทยถูกต้องในการอ่าน การเขียน และการใช้ตามบริบทของ สังคม (พระเทพรัตนราชสุดาฯ, 2549, กรกฎาคม 26) การสอนเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ที่ใช้สื่อความคิดของมนุษย์เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ จึงต้องใช้ความสามารถสูง ในการสื่อ ความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องใช้ความสามารถในการเขียนให้ถูกต้อง เลือกใช้ถ้อยคำและ รูปประโยคให้มีความสอดคล้องเหมาะสม งดงามสละสลวยตามลักษณะภาษาไทย โดยเฉพาะ การเขียน การสื่อสารความคิดถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ครูผู้สอนควรมีบทบาทที่สำคัญยิ่ง ควรสร้างบรรยากาศ และสถานการณ์ที่เหมาะสมให้กับนักเรียน กระตุ้นให้เด็กได้เกิดความสามารถในการคิดจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เน้นความสำคัญใน การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสามารถใน การคิด สอนให้รู้คุณค่าของการคิดให้ทุกคนตระหนัก และ เชื่อมั่นในศักยภาพที่จะสร้างสรรค์ตนเอง โดยส่งเสริมให้เด็กถามหรือถามเด็ก เพื่อให้ได้ฝึกคิดหา วิธีแก้ไขปัญหาหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งการฝึกจะมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิด เป็นสิ่งที่ แฝงอยู่ในตัวบุคคล เป็นความสามารถในการคิดที่แปลก มีคุณค่าและเป็นตัวของตัวเอง การพัฒนา ความคิดเห็นด้าน การเขียนจะต้องมีการสอนการคิดไปพร้อมๆ กับการฟัง การพูด และการอ่าน

บุคคลจะมีความพร้อมด้านการเขียนต้องประกอบด้วยวุฒิภาวะความพร้อม ความสนใจ โดยต้องฝึกตั้งแต่ในวัยเด็ก ในระดับชั้นที่เด็กเริ่มเขียนภาษาไทยเป็นคำแล้วนักเรียนจะเขียนได้ก็ต่อเมื่อได้ฟังมากอ่านมาก มีประสบการณ์กว้างขวาง และพบว่านักเรียนที่เขียนได้ดีมักจะเป็นผู้ที่มีทักษะดี มีความรู้ทางหลักภาษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเลือกใช้ถ้อยคำได้อย่างเหมาะสม สามารถเรียบเรียงประโยคได้สละสลวย การที่นักเรียนจะใช้ภาษาการเขียนได้นั้นเป็นเรื่องยากเพราะทักษะการเขียนซับซ้อน ต้องอาศัยความรู้ ความคิด ความสามารถ และฝึกฝนจึงจะเขียนได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกนักเรียนให้เกิดทักษะการเขียนแจกลูกสะกดคำก่อนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเขียนข้อความและประโยคต่อไป ควรรู้ว่าจะเขียนอะไรก่อนอะไรหลัง ไม่ใช่ครูป้อนแต่ความรู้ให้กับเด็กโดยตรง ทำให้เด็กได้รับความรู้แบบท่องจำ ทำให้เด็กขาดความคิด ดังที่ประเวศ วะสี (2542, หน้า 2) พบว่าเด็กในวัยนี้เป็นช่วงสำคัญที่จะพัฒนาความคิดทางด้านภาษาได้เป็นอย่างดี การคิดจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากเด็กสนใจและมีจินตนาการทั้งในการเขียนและในการสร้างงานศิลปะ หากมีการเขียนในระดับนี้ จึงเป็นการปูพื้นฐานที่จะเป็นผลต่อความสำเร็จของการเรียนในระดับสูงต่อไป

สಾಯันท์ ผาน้อย, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 25) กล่าวว่าในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูสอนภาษาไทยเป็นผู้วางรากฐานการเรียนรู้ของนักเรียนต้องมากด้วยวิธีสอนที่หลากหลายนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวัยสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เริ่มจากการแจกลูกสะกดคำซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเขียนอย่างหนึ่ง เด็กควรเขียนแจกลูกสะกดคำให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มเรียนคำปัญหาทางด้านทักษะการเขียนโดยเฉพาะการเขียนแจกลูกสะกดคำที่มีตัวสะกดประสมสระเปลี่ยนรูปและประสมสระลดรูป สาเหตุที่นักเรียนเขียนแจกลูกสะกดคำไม่ได้ มีปัญหาหลายอย่างเกี่ยวกับตัวครู เช่น ครูไม่มีกระบวนการเรียนการสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ครูควรเลือกวิธีสอนหลายรูปแบบ ครูขาดความถนัดและขาดประสบการณ์ (กระทรวงศึกษา, 2545, หน้า 6) ดังที่ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2539, หน้า 57-58) ได้กล่าวถึงปัญหาของการเขียนว่า ประสบการณ์เดิมของเด็ก เด็กที่มีการฝึกการเขียนควบคู่กับการอ่านจะสามารถเขียนได้ชัดเจนและมีเหตุผล ครูผู้สอนครูที่ไม่ถนัดหรือมีประสบการณ์ในด้านการสอนการเขียนภาษาไทยไม่เข้าใจหนังสือ เด็กจะไม่ได้แนวทางที่ถูกต้องจะเกิดการเบื่อวิชานี้ ขาดการฝึกทักษะที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนวิชานี้ในระดับที่สูงขึ้น สื่อการสอนครูส่วนมากไม่ค่อยใช้สื่อประกอบการสอน หรือใช้สื่อไม่เหมาะสม หรือตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การเขียนแจกลูกสะกดคำมีความจำเป็นมากจะช่วยให้นักเรียนจำพยัญชนะ รูปสระ ตัวสะกด และรูปวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง แก้ปัญหาในเรื่องที่เด็กเขียนไม่ได้ดี ไม่ชอบการเขียนและมีความเบื่อหน่ายในการเขียน

การประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกะดับมีความแตกต่างกันสูง คะแนนเฉลี่ยทั้งประเทศอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ที่น่าห่วงคือวิชาภาษาไทยที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก จากการอ่านออกเขียนได้และการสอบในประเทศ การที่นักเรียนไทยมีผลสัมฤทธิ์ต่ำแสดงว่ามีปัญหาเรื่องการสอนการเรียนรู้ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) จาก การประเมินผลคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพระดับชาติ กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทยทางการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีในปีการศึกษา 2551 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.68 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี, 2551, หน้า 1) และปีการศึกษา 2552 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 20.30 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี, 2552, หน้า 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียน ทุกโรงเรียน มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษาต้องมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 สภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนประถมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ การเขียนภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำลงมากไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยวันที่ 2 สิงหาคม 2553 เกี่ยวกับการประเมินด้านการเขียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยให้นักเรียนเขียนตามคำบอก พบปัญหานักเรียนจะเขียนคำ ไม่ถูกต้องคือ นักเรียนจะเขียนพยัญชนะผิด เขียนสระผิด จำรูปสระไม่ได้ ใช้วรรณยุกต์ผิด และวางวรรณยุกต์ผิดที่ จึงทำให้เขียนตามคำบอกไม่ถูกต้อง ทำให้แต่งประโยคไม่ได้ และเขียนเรื่อง สั้นไม่ได้ (ประมวล ศรีสุธรรมศักดิ์, 2553) ดังนั้นการเขียนแจกลูกสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็น สิ่งสำคัญมากซึ่งเป็นพื้นฐานด้านการเขียน ดังนั้นเด็กควรเขียนแจกลูกสะกดคำให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่ม เรียนคำ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคำต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและใช้คำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นมีหลายวิธีได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมซึ่งมีข้อดีคือ ช่วยเร่งและกระตุ้น ความสนใจของผู้เรียน ช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างรวดเร็ว สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้ประสบการณ์ไปในทางเดียวกัน ช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองและกล้าแสดงออก แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง บุญเกื้อ ควรวาเวช (2545, หน้า 110-111) ยังมีสื่อการเรียน การสอนหลายรูปแบบสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2551, หน้า 67) ที่พบว่า การเขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อสาร สร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์ ทำให้นักเรียนแสดงออกถึงกระบวนการคิด การสอนเขียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในขณะนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเดิมมาก นักเรียนสามารถเขียนได้ดีกว่าสมัยก่อน เพราะ ครูผู้สอนได้พยายามปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนพร้อมทั้งความรู้ความชำนาญมากขึ้น ประกอบกับ หลักสูตรภาษาไทยที่ได้รับการปรับปรุงมาโดยตลอด แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีนักเรียนอีกเป็นจำนวนมาก ยังคงเขียนคำไม่ถูกต้อง การที่นักเรียนเขียนแจกลูกสะกดคำที่มีตัวสะกดประสมสระเปลี่ยนรูปและ สระลดรูป นำไปสู่พื้นฐานของการเขียนได้เรียนรู้ สามารถสร้างคำใหม่และแต่งประโยคได้ การใช้สื่อ การเรียนการสอนประเภทชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษายังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะชุดกิจกรรมประกอบการเขียนแจกลูกสะกด คำ ซึ่งทิสนา ข้ามมณี (2552, หน้า 256-257) กล่าวถึงวิธีการเรียนการสอนทางตรงพบว่า บรรยากาศการเรียนที่ไม่ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน สามารถ สกัดกั้นความสำเร็จของผู้เรียนได้ ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องระมัดระวังไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก ในทางลบ เช่น การดูค่างกล่าว การแสดงความไม่พอใจหรือวิพากวิจารณ์ผู้เรียน

จากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของปัญหาด้านการเขียนของนักเรียน โดยเฉพาะการเขียนแจกลูกสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นพื้นฐานของ

การเขียนด้านอื่นๆ ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงสร้างชุดกิจกรรมการเขียนแจกลูกสะกดคำ โดยเฉพาะคำที่มีตัวสะกดประสมสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาในการเขียนแจกลูกสะกดคำ มีวิธีการที่หลากหลายเข้ามาสอดแทรก เช่น เพลง เกม ปริศนาคำทาย บทร่ายกรอง นิทาน สื่อCAI ช่วยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างมีความสุข สนุกสนาน มีขั้นตอนทำกิจกรรมที่น่าสนใจ ไม่เบื่อหน่าย ฝึกจากง่ายไปหายาก กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความรู้ความสามารถมีโอกาสฝึกฝนทักษะการเขียนจนเกิดความชำนาญซึ่งเป็นพื้นฐานการเรียนรู้การเขียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาไทย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นชุดกิจกรรมการเขียนที่เหมาะสมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนในด้านการเขียนแจกลูกสะกดคำที่สร้างขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเขียนในชีวิตจริงได้
2. เป็นแนวทางและวิธีการจัดการเรียนรู้การเขียนภาษาไทย ให้ครูผู้สอนได้ใช้ชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ ไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้นให้มีประสิทธิภาพตรงตามความมุ่งหมาย
3. ทำให้ครูผู้สอนมีแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวน 280 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากห้องเรียน จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 ชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องแจกลูกสะกดคำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการเขียนแจกลูกสะกดคำ

2.2.2 ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม

3. ขอบเขตของเนื้อหา

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ ทำการทดลอง 6 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ใช้เวลา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อประสมที่ใช้ประกอบการสอนสำหรับครู เพื่อใช้สื่อสารกับผู้เรียน ช่วยทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะเมื่อนักเรียนเกิดปัญหา ชุดกิจกรรมมีองค์ประกอบดังนี้ คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม (คำแนะนำ จุดประสงค์ คำชี้แจง) คู่มือครู (แผนการจัดการเรียนรู้) คู่มือสำหรับนักเรียน และการประเมินผล

ชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องแจกลูกสะกดคำ หมายถึง ชุดกิจกรรมที่เป็นสื่อประสมใช้ประกอบการเรียนการสอนการเขียนเรื่องแจกลูกสะกดคำประกอบด้วย คู่มือ การใช้ชุดกิจกรรม (คำแนะนำ จุดประสงค์ คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม คำชี้แจงสำหรับครู) คู่มือครู (แผนการจัดการเรียนรู้) คู่มือสำหรับนักเรียน (คำชี้แจง ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) และการประเมินผล เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย

การพัฒนาชุดกิจกรรม หมายถึง การสร้างสื่อประสมอย่างเป็นระบบที่ใช้ประกอบการสอนสำหรับครู เพื่อใช้สื่อสารกับผู้เรียนช่วยทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรม คือ 1) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช

2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ 3) นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเสนอประธานคณาจารย์ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ 4) นำคู่มือการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ ตามรายละเอียดที่สร้างขึ้นทั้ง 6 ฉบับ ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความสอดคล้องเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมาย 5) นำคู่มือการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 6) นำชุดกิจกรรมที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแบบรายบุคคล แบบกลุ่มย่อย และแบบภาคสนาม 7) นำคู่มือการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้สอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อการเรียนของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเรื่องการเขียน แจกลูกสะกดคำ E_1/E_2 ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ที่ระดับ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำชุดกิจกรรมเรื่องการเขียนแจกลูกสะกดคำ ระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 80

การแจกลูกสะกดคำ หมายถึง การประสมคำซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ สระ และตัวสะกด โดยให้พยัญชนะต้นเป็นหลัก หรือใช้สระเป็นหลัก หรือใช้สระและตัวสะกดเป็นหลัก ต้องเป็นคำที่มีความหมาย

ความสามารถในการเขียนแจกลูกสะกดคำ หมายถึง เป็นความสามารถในการเขียนของนักเรียนในการเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของหลักภาษาไทย ซึ่งวัดความสามารถในการเขียนแจกลูกสะกดคำได้จากคะแนนของการทำแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบให้นักเรียนเขียนตอบ

ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม หมายถึง ความรู้สึก ความเต็มใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีการแสดงออกนำมาแห่งความสุข ในที่นี้ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม หมายถึง ความรู้สึก ความเต็มใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำที่มีการแสดงออกซึ่งนำมาแห่งความสุข

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องแจกลูกสะกดคำ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์, และคนอื่นๆ (2523, หน้า 103-105) ได้กล่าวถึง แนวคิดที่นำมาสู่การสร้างชุดกิจกรรมมี 5 แนวคิดดังนี้

แนวคิดที่ 1 คือ ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งนักศึกษาได้นำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

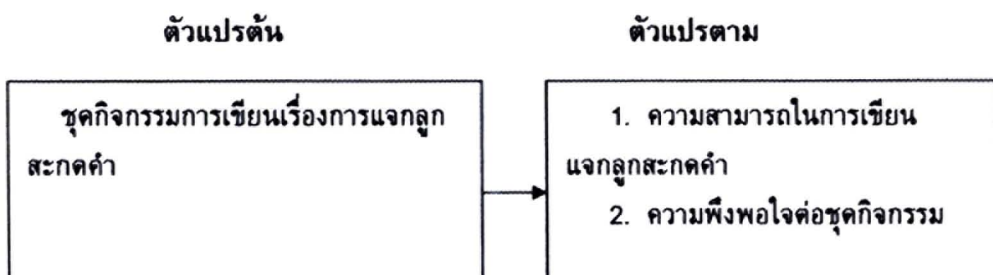
แนวคิดที่ 2 คือ ความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนไปจากเดิมที่ยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่างๆ

แนวคิดที่ 3 คือ โสตทัศนูปกรณ์ ได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอนเดิมเน้นการผลิตและการใช้สื่อการสอนมักออกมาในรูปแบบต่างคนต่างผิด ต่างคนต่างใช้เป็นสื่อเดียวไม่ได้ มีการจัดระบบการใช้สื่อหลายอย่างมาบูรณาการ แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนอันจะมีผลต่อการใช้ของครู คือเปลี่ยนจากใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอน คือครูเป็นผู้ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เอามาเป็นการใช้สื่อการสอน เพื่อช่วยนักเรียนเรียน คือช่วยให้นักเรียนได้หยิบสอยและใช้สื่อการสอนต่างๆ ด้วยตนเอง โดยจัดสื่ออยู่ในรูปการสอน

แนวคิดที่ 4 คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อมเดิมเน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องเรียนมีลักษณะเป็นทางเดียว ครูเป็นผู้นำ นักเรียนเป็นผู้ตาม ครูมิได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อเพื่อนและต่อครู นักเรียนจึงขาดทักษะในการแสดงออกและขาดทักษะในการทำงานกลุ่ม จึงได้นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันซึ่งนำมาสู่การผลิตสื่อออกมาในรูปแบบของชุดกิจกรรม

แนวคิดที่ 5 คือ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้โดยจัดสภาพออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์, และคนอื่นๆ นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างชุดกิจกรรม การพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของผ่องพรรณ แก้วหล้า (2551, หน้า 66) ใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น นิตยา ชันดวง (2549, หน้า 73) ใช้ชุดกิจกรรมเรื่องมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถแสดงกรอบแนวคิดของ การวิจัยได้ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ความสามารถในการเขียนแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้
ชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องการแจกลูกสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน